

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (Impremia)

Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

Solidaritat Internacional

Aquests dies hem tingut el goig vivíssim de rebre com a hoste en la nostra ciutat el doctor Werner Peiser, acompanyat de la seva gentilíssima companya, qui ha vingut a dur als socialistes catalans l'abraçada germanívola dels companys d'Alemanya.

El company Peiser, ha passat per la nostra terra, procedent de Portugal, i després de visitar les primeres ciutats espanyoles, seguint el viatge d'estudi que realitza per encàrrec de l'Agència periodística general que serveix tota la premsa socialista d'Alemanya.

A desgrat de la seva joventut, el doctor Werner gaudeix d'un considerable prestigi en la Democràcia Social, mercedament assolit per la seva intel·ligència desperta i per la seva vastíssima cultura: és un periodista doblat d'un humanista. Tan bé com els teòrics del socialisme coneix el moviment proletari universal i els clàssics grecs i llatins. I així, les cròniques dels seus viatges tenen alhora una saborosa vivor i una qualitat literària que rarament són assolides.

Ultra el goig de la companyia i l'intercanvi intel·lectual, la visita del company Peiser ha estat per nosaltres, en les tristes hores d'ara, un estímulo i un encoratjament: El seu judici sobre l'actual situació espanyola és absolutament coincident amb el nostre; la trista impressió recollida per l'il·lustre camarada durant la seva estada a Madrid, ha vingut a confirmar-nos — encara que l'evidència dels fets és prou palesa — l'estricta justícia de la nostra actitud crítica, o millor dit, el nostre deure d'assenyalar la funesta desviació d'un honorable camí històric. I és que, davant de determinades tàctiques no hi valen malabarismes de jurísto. L'ètica estricta del socialisme és la mateixa a totes bandes i això fa que els homes conscients fidels a la integritat dels ideals, de qualsevol indret que siguin — per damunt de les parles i de les fronteres — reaccionen de la mateixa manera davant d'actituds sense explicació lògica ni honorable. I com que avui, gràcies principalment a les nostres doctrines renovadores, existeix un "consensus" universal, és impossible mantenir gaire temps les simulacions, i a la curta o a la llarga la veritat, per més que vulgui disfressar-se, acaba per ièxir a la llum i mostrar als homes la seva total nuesa.

El socialisme és una doctrina oberta a tots els horitzons, activa i interventora. L'egòlatra "cadascú a casa seva" de la societat burgesa, no té raó sentit dins la família proletària internacional. És així com l'actual situació del socialisme espanyol ve preocupant als homes secelectes de la internacional, deslligats de compromisos burocràtics. I els camarades d'Alemanya, impressionats per determinats rumors, que és impossible d'ofegar, han volgut tenir esment per testimoni autoritzat de la marxa del socialisme en terres ibèriques, i aquí tenim l'explicació de la visita del doctor Peiser. Ja no es podrà dir ara que es tracta d'envegetes o de males volences. Ja no es podrà repetir mai més, monstrosament, com amb tota la mala fe s'ha vingut fent aquests temps darrers, que els qui com nosaltres s'escriuïen de certs contactes ho feien moguts per cap absurda desviació ètnica, sinó vetllant solament per la puresa dels principis i la integritat de les doctrines.

Ens cal dir, però, que de les paraules del germà berlinenc no n'hem pas tret cap impressió desolada: ell ha parlat amb molts companys madrilenys i ens plau de reconèixer que existeix a Madrid una minoria selecta que comparteix exactament la nostra manera de sentir i de pensar. Els elements descontents, avui isolats, seran demà, a l'hora de les purificacions i de les rehabilitacions, quan el partit llanci per la borda el pes mort dels interessos creats i empleats en els ministeris, la pedra angular sobre la qual novament s'assentarà gloriós i renovat el socialisme espanyol. Pels companys castellans que davant l'abjecció d'uns quants i la inconsciència de la majoria, comparteixen el nostre dol, vagi la nostra salutació fraterna i la nostra abraçada cordial.

El company Peiser, acompanyat pels nostres amics, ha aprofitat l'estada a Barcelona. De totes les coses visitades, res li féu tan gran impressió com el Centre A. de Dependents, on fou rebut pels companys que dirigeixen els cursos professionals, i en la visita del qual esmerçà vora quatre hores. L'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya, amb uns quinze mil associats, a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics d'Amsterdam, és un fet, la transcendència del qual és impossible disminuir.

Altament, el doctor Peiser ens ha fet ofrena d'un llibre que acaba de veure la llum en terres germàniques, on els problemes de la nostra terra hi són exposats pel lúcid esperit d'En Kerr, amb una sensibilitat i una intuïció de les que fins ara no havien tingut mai cap mostra. Des del peu de la creu es podrà llençar contra nostre la insídia i la calúmia: des del cim de l'Europa culta un home extraordinari llença la veritat als quatre vents, amb paraules contundents i colpidores, amaraes d'humaníssima poesia i plenes d'un ritme nou. I el que no saben a Manlleu, ho saben a Berlín i a Cape Town. Sempre és una compensació.

Esperem confiadament que les cròniques del viatge del doctor Peiser serviran per a purificar l'ambient. En pendre comiat del company, amb el qui l'espíritual compenetració ens lliga ja amb llaços de veritable amistat, li trameterem emocionats la cordial salutació de la "Unió Socialista de Catalunya" pels camarades de la Nova Germània.

Anticomunistes impacients

Una editorial de *La Publicitat* retreia altra volta a Rússia el no haver instaurat encara el comunisme. Nosaltres estem allunyats de l'actuació dels homes de Rússia, encara que estem prop de llur pensament. Nosaltres compremem l'esforç immens que han tingut de fer els capítols bolxevics per a defensar llur revolució; nosaltres els admirem. Però la nostra admiració no és suficient per a creure que ells tinguin l'única mesura de totes les revolucions i que llurs procediments siguin matèries d'una exportació activa.

Però no podem passar que els seus enemics, que en aquest cas són els nostres també, acusin a una revolució, la més pregona, d'incapacitat, si al cap de vuit anys no ha pogut instaurar amb tota puresa, les teories que en llibres i periòdics havien predicat els seus homes.

Parlant jo amb un catòlic sincer, ple de virtuts, em deia: — "Tots els problemes plantejats pels socialistes estan solucionats pel cristianisme." — Es estrany, vaig contestar-li, que després de vint segles nosaltres haguem de presentar les mateixes queixes? — I és que el cristianisme, per malevolença humana, no ha pogut tenir encara una realitat. — Aquest bon cristià catòlic troba que encara l'Església no ha tingut temps de realitzar el seu programa.

Pregunte al demòcrata, com és que la pau i l'equitat que la Revolució Francesa prometé als als homes no es troba encara establerta? I us contestarà que amb el segle i quart que la Revolució proclamà els Drets de l'Home, no ha pogut vèncer encara totes les forces contràries que li barren el pas.

I aquest catòlic i aqueix demòcrata, impacients avui us tiren a la cara i us ho tiren a la cara els més nobles, com una bufetada, i els més mesquins com un menyspreu, que a Rússia, la Revolució obrera, no hagi instaurat el comunisme integral, no hagi suprimit la misèria ni els explotadors, ni els pobres, ni la cupiditat dels uns, ni la resignació dels altres. I els uns fa vint segles que prometeren bandejar-ho, i els altres fa cent trenta dos anys que van proclamar llur abolicció!

Per la revolució obrera ha mort el propietari romà. Quan aquest fet ha esdevingut, l'home s'ha alliberat d'un terrible pesombre; tota la terra s'ha omplert de festa perquè ha augmentat el seu tresor espiritual i el seu tresor de justícia. Tota la tasca del bolxevisme rus és que la fera — la maleïda llebra de Roma — no reviscolli; si ho aconsegueix, el món haurà donat un gran pas vers la seva redempció.

Contra la revolució s'han aixecat totes les forces del capitalisme i àdhuc totes aquelles forces que sense ésser del capitalisme,

no deixen d'entremir-se davant d'ell. Elles armaren als reaccionaris russos, als vells tsaristes per a combatre a la nova fera en llur bressol; i feia trist veure l'emoció amb què parlava dels generals de l'absolutisme que lluitaven contra els comunistes, el demòcrata de tota la vida. Però avui tota l'emoció la reserven per aquest pagès que espera que se li doni la propietat plena de la terra.

El mujic, ignorant, miserós, amorat, conseqüència de la seva misèria econòmica, ple de vicis migrats, allunyat de tot corrent civilitzat, al marge de tota idealitat, espera un jorn esdevenir amo de la terra que avui té en usdefruit. Creu de bona fe que el món obrer, el de les ciutats, el de les fàbriques, ha fet tota una pregona revolució per a desposseir als vells senyors de llurs terres i repartir-les a ell, com si el senyor se'l fes a trosos i cada tros fos un altre senyor.

I aquest món de fracassats complets, de catòlics i de demòcrates, afalaga al vell pagès perquè en ell veu la continuació de llur obra. S'avé, avui, de bona gana, amb una repartidora, la vella repartidora dels nostres *sansculottes* de l'any 60, abans de conformar-se amb el socialisme o amb el comunisme.

Si Rússia ha semblat claudicar davant de certes concessions a la burgesia, no ha claudicat encara amb el reviscolament del propietari romà. Si Rússia aconsegueix enfonsar per sempre més a la Roma econòmica, barroera i golafre, totes aquestes concessions no són derrotas, no són pèrdues de l'ideari ni impurificuen la doctrina. Moltes més i molt més grosses n'ha sofert el cristianisme — oh Déus del paganisme, quantes vegades us trobem encara en els altars! — moltes més i més grosses n'ha sofert el vell convencional.

Que Rússia mati a la lloba enrabada i ferotge. Que Rússia d'aquesta mala bèstia en tregui les entranyes i la doni com a menja als escorçons i als corbs, i haurà complert bona part del camí. El comunisme ja vindrà quan els homes no s'al·lestin en els mugrons de la fera de Roma, quan no tinguin com a aliment la seva mala llet, la seva verinosa llet, quan s'eduquin fora dels seus bràmuls, lluny de la seva mirada; el comunisme o formes més justes que el comunisme.

Mentrestant, senyors, els que heu comptat vint segles i heu fracassat, els que fa cent trenta dos anys que prediqueu i heu fracassat, tingueu una mica de paciència que als vuit anys els nois són encara massa tendres per donarvos la puntada de peu definitiva.

COT DE REDDIS

Companys! Llegiu JUSTÍCIA SOCIAL

Notes informatives

La seguretat industrial

La mecanització cada dia més intensa de la indústria, les lluites econòmiques que porten la necessitat de produir de pressa, la característica vertiginosa de la vida industrial moderna, era natural que fossin causa d'un augment en el nombre d'accidents del treball. En efecte, les estadístiques deixen veure un increment constant, i els gràfics que les tradueixen mostren corbes que puguen sense interrupció. Davant d'aquest fet és lògic que hagi sorgit una reacció, i es plantegi el problema per tal de trobar la manera de resoldre'l. Heu's ací l'origen de la campanya empresa sota el lema de *Safety First* — "la seguretat abans que tot" — dirigida a aminorar el nombre i la gravetat dels accidents del treball.

Per aconseguir-ho, són emprats diversos mètodes concordants a l'obtenció del mateix objectiu. El procediment més senzill de concebre, és l'adaptació a les màquines de dispositius protectors, que evitin o dificultin els accidents. Molt s'ha fet des d'aquest punt de vista mateial. La ciutat de Munich té, pe exemple, en el "Museu Bavarès del Treball", reunida una notable col·lecció d'objectes destinats a tal fi. Sorpren el veure el nombre i la varietat de mecanismes protectors dels orguens perillosos de les màquines i de les transmissions, els models de bastides de seguretat, els dispositius de prevenció dels accidents en les màquines de vapor i en les instal·lacions elèctriques, i els deguts a les matèries inflamables i explosives, els aparells de salvament i els nombrosos i variats vestits de protecció i seguretat.

Però, a més d'aquests mitjans, són emprats, i sembla amb més remarcable èxit, d'altres que es fonamenten en una adequada educació de l'obrer. Per aconseguir-la s'utilitzen vistosos cartells dels que ja n'hi ha una col·lecció ben nodrida, de vius colors i forts contrastos, que deixen veure d'una manera frapant les conseqüències i els perills de les imprevisions. Aquests cartells són fixats als llocs més visibles de les fàbriques, i la seva acció s'acompanya amb explicacions i conferències i, sobretot, amb l'organització pels mateixos obrers dels anomenats "Comitès de Seguretat", els quals compleixen una tasca d'educació i de control.

Els resultats obtinguts amb aquests mètodes, són realment encoratjadors. En el darrer número de la "Chronique de la securité industrielle" trobem unes dades interessants recollides del "National Safety News". En una fàbrica d'acer que ocupa 5,000 obrers, el nombre d'accidents indemnitzables ha disminuït del 1922 al 1923, d'un 36 per 100, i en els nou primers mesos de 1924, es registrà una altra reducció de 56 per 100. Per un grup de 200 homes que en 1923 hi havia hagut la pèrdua mitja de 13'56 dies per 100 dies de treball, en 1924, no es tingué que lamentar cap accident. En aquesta fàbrica estan ben aplicats els principis de la seguretat, i els comitès mostren molta iniciativa i constància. Una altra fàbrica d'acer ha reduït

de 71'4 per 100 la freqüència dels accidents, i de 68 per 100 el cost de les seves indemnitzacions; i és remarcable en aquest cas que ho ha aconseguit pels mètodes educatius, doncs la instal·lació feta anteriorment de dispositius protectors no havia donat resultats gaire apreciables. En un taller metallúrgic que ocupa 2,500 obrers, el percentatge de freqüència dels accidents ha baixat de 50'5 en 1919, a 23'7 en 1924; i el de gravetat de 2'36 en 1919 a 0'56 en 1924; a més, cap accident mortal ha ocorregut des de 1920. Una fàbrica important de llimes i serres ha obtingut una reducció de 75'5 per 100 de la gravetat dels accidents, i un taller de locomotores un 50 per 100 en un any. Podríem encara, però és innecessari, esmentar més xifres comprovatòries.

Davant d'aquestes dades, d'una valor demostrativa, es comprèn que, per humanitat, cal treballar perquè s'estengui l'obra de la seguretat. Amb ella s'aconsegueix la supressió de dolors evitables. I a més, hi ha el fet de què lògicament no ha de trobar dificultat a l'estament patronal, ja que representa també una disminució de les primes d'assegurança per accidents, i una major normalització del treball.

Són força nombroses les nacions en què les campanyes per a la seguretat són actives, i darreterament, en l'última sessió del "Bureau Internacional del Treball", es començà a tractar de la forma d'estendre-les a tot arreu, com una convenció general. Hem cregut, doncs, interessant, fer una informació d'aquest assumpte, destinat a tenir cada dia, una més viva actualitat.

GALDRIC

Carnel du heterodoxe

— Pobre mico! I quina desgràcia! — Tot són trontolls i malures en aquest món.

Però el sempitern plorare se n'arriba a casa seva, menja gargantescament, beu com un embut, folga amb la minyona, fa la siesta amb les llàgrimes als ulls i en despertar, planyent-se de la trista sort de l'home, entra el seu nebot a qui el sastre ha tallat horriblement un dels vells vestits de lonche.

El nebot li ensenya l'armilla curtíssima, insuficient, ridícula. L'oncle gras ho guaita trastornat i arrenca un plor tràgic — digne de la guerra gran. Llavors crida a la minyona del bon folgar:

— Ciseta! Ciseta! Has vist quina desgràcia tan gran? — Que en va de malament aquest món! El sastre ha esguerrat l'armilla d'aquest noi!

I entre tots, tenen que aconsellar aquella caricatura qui, per a no perdre forces i seguir resistint l'acerba malura del destí humà, brena a la més gloriosa bona gana l'Europa i l'honorària resta de món encara civilitzat.

Per inversemblant que sembli, el plorare, aquest cop — no cau en basca.

BRAND

La vida del treball

La tasca sindical i cooperatista del CADCI de Barcelona

La Secció sindical i la Secció de Cooperació de la organització de dependents de comerç de Barcelona, acaben de publicar l'interessant manifest que a continuació reproduïm:

Als socis actius de la nostra organització

Companys!

La nostra organització segueix en peu. No res l'ha sommoguda; no res l'ha debilitada. Està bastida damunt la roca ferma i no sobre sorra bellugadissa. Per això ha resistit victoriosament tots els embats de la tempesta. No res han pogut contra d'ella ni els sofismes dels equivocats, ni les males passions dels dolents.

La nostra organització, no solament no s'ha esberlat, sinó que cada dia es consolida i progressa més. Els nostres optimismes i les nostres esperances, no sols no han estat retallats, sinó que cada vegada ens sentim més coratjosos i més atrevits.

El millorament del nostre règim de treball; l'elevació del nostre nivell de vida en tots els seus aspectes; el benestar de tota la classe obrera de Catalunya; el triomf de l'organització democràtica i socialista en el nostre país; la reconciliació de la humanitat tota dins dels rengles generosos d'una veritable Internacional. Veureu aquí les forces que ens guien i que ens mouen. Elles donen llum als nostres ulls i força als nostres braços. Elles ens encaminen l'entusiasme i el seny necessaris per marxar endavant.

Un pacte de mutua protecció i aliança entre la secció P. d'organització i treball i la secció P. de cooperativisme

No volem fer ara una ressenya dels darrers avenços que ha experimentat la nostra organització. Volem únicament que la vostra aten-

ció es concentri, per un moment, sobre un aconeixement de capital importància que s'ha produït en aquests darrers mesos a casa nostra. Un esdeveniment en el que hi tenim posades les nostres millors esperances. Un fet que ha de portar un desenrotllament grandios al nostre centre.

Ens referim al conveni de dia 31 de juliol últim, entre la Secció Permanent d'Organització i Treball i la Secció Permanent de Cooperativisme. Més avall ens plau reproduir, íntegres, les clàusules d'aquest contracte.

Companys!

Aquest pacte de mútua protecció i aliança entre les dues esmentades Seccions de la nostra organització ha d'assenyalar el començament d'una època nova en la seva història; l'època del triomf positiu i indubitable, dintre d'ella, de l'ideal de la cooperació. Però és més; estem segurs que aquest pacte ha de tenir també, més o menys aviat, una pregona ressonància dintre tot el moviment obrer de Catalunya.

Companys!

Vos preguem que us fixeu ben bé en les clàusules del contracte, el contingut del qual ha estat ja incorporat en els nous estatuts i reglaments de la Cooperativa, aprovats, els primers, en la Junta general extraordinària que els seus socis celebraren el mateix dia 31 de juliol. Des d'aquesta data el conveni ha entrat en vigor.

Des d'ara, doncs, tots els socis de la Secció Permanent d'Organització i Treball poden servir-vos en la nostra Cooperativa. Per a fer tal cosa no necessiteu seguir cap tràmit especial. No cal que ompliu cap proposta. No cal, tampoc, pagar cap dret especial d'entrada ni quota periòdica de cap mena. Es suficient el carnet de soci actiu de la nostra organització.

La vostra obra cooperativa

Companys!

La nostra Cooperativa ha distribuït fins ara, únicament articles de menjar i encara dintre d'unes llistes no gaire variades. Ben aviat, i amb l'ajuda de tots, la nostra Cooperativa comptarà amb les sucursals que es necessiten, escampades per tot Barcelona, on s'hi distribuïran tota mena de subsistències. Establirem també un magatzem central, on distribuïrem un bon nombre d'articles de vestir, de menatge i similars.

No ens hem de limitar a cooperativitzar els articles que expenen els droguers, i que són, sovint, aquells on l'especulació capitalista actua amb més moderació. La nostra activitat cooperatista l'hem de portar a tots els aspectes de la funció distributiva. Hem d'anar a l'assalt de les nombroses posicions del comerç detallista de Barcelona, on l'especulació capitalista actua amb més profit i amb més desenrè. I inteligènciats amb altres cooperatives obreres de consum del nostre país, fundarem, a mida que les nostres possibilitats ens ho permetin, totes les empreses de producció que ens siguin necessàries.

La sòlida "Unió de Cooperatives per a la fabricació de pastes per a sopa", que compta amb més de cinc anys d'existència, i els "Tallers d'Arts Gràfiques, Consorci Cooperatiu", que aviat inaugurarem, són dos exemples de les obres que ens proposem realitzar. Més endavant ajudarem també a crear la "Banca de les Cooperatives de Catalunya", institució creada pels moviments cooperatius del altres països. L'obra sòlida Caixa d'estalvis, que compta ja amb vuit anys d'existència, pot esdevenir un element de primer ordre per a crear la Banca. Cal que s'acabi l'absurd que els estalvis i les disponibilitats dels treballadors i de llurs organitzacions vagin a enrobustir l'economia capitalista. Aquest estalvis i aquestes disponibilitats han de servir per a vigoritzar i desenrotllar la nostra economia cooperatista.

Companys!

Visiteu la nostra cooperativa. Llegiu els seus estatuts i reglaments, compreu-hi tot ço que pugueu. Feu la prova, una, dues, tres, diverses vegades. Us serviran també a domicili. Després feu-vos-en

sòcis actius. Així accelerareu el moment del nostre engrandiment.

L'esdevenidor de la nostra cooperativa

Joventut de la nostra organització!

A tu especialment ens volem dirigir! La nostra Cooperativa és modesta encara, però amb l'ajuda de tots l'hem de posar al nivell de les més formidables d'Europa. Tingueu present que els pobles més avançats no es caracteritzen sols per la seva potència esportiva, sinó que es distingeixen també pel grau de desenvolupament que han assolit llurs obres cooperatives i socials. Anglaterra posseeix el Wholesale, o sigui una federació de cooperatives, des del punt de vista econòmic, que té actualment empleades més de 55.000 persones; les seves nombroses fàbriques escampades per tot el país, produeixen per un valor superior a 22 milions de lliures esterlines a l'any. A Gand existeix el "Vooruit" (Endavant), que l'any passat va celebrar amb magnífiques festes el 50 aniversari de la seva fundació. Brusel·les posseeix la meravellosa "Casa del Poble". Davant les obres cooperatistes i mutualistes creades pel partit socialista belga, fins els nostres enemics, quan el sectarisme no els enfosqueix l'enteniment, tenen que inclinar-se.

La valor de l'actuació cooperatista

Companys!

No oblideu mai que la pràctica de la cooperació ens recorda el concepte dinàmic que té el capital. Ens confirma la possibilitat que paral·lelament a l'utilitatge actual (acaparat pels elements capitalistes), pot crear-se'n un altre que estigui sota el domini i control de les classes treballadores. Per ventura els grans capitals actuals no han estat creats, per una banda, amb els profits trets dels esforços dels treballadors, i per altra part, aprofitant circumstàncies completament casuals? Doncs si per mitjà de la cooperació guardem per a nosaltres mateixos aquests profits i ens beneficiem d'aqueixes circumstàncies, natural serà que puguem també crear y constituir capitals.

Companys!

La línia divisòria està ben traçada. A una banda els individualistes que es vulguin establir per "seu compte"; els que es volen emancipar

únicament ells. I a l'altra banda els que ens volem establir per "compte de tots". Els qui tot i no perdent de vista les diferents capacitats productives dels homes, tenim per bandera la vella divisa del mutualisme, que en la nostra organització tan esplèndida florida ha assolit: Tots per un i un per a tots.

Importància del pacte des del punt de vista sindical

El contracte celebrat entre les dues Seccions esmentades no té sols una gran importància des del punt de vista cooperatiu; la té també, i enorme, des del punt de vista sindical. Penseu que un deu per cent de l'excés de percepció que la nostra Cooperativa obtingui servirà per enrobustir la Caixa de Resistència de la Secció Permanent d'Organització i Treball. Penseu que ultra el valor d'aquest important percentatge, la Secció P. de Cooperativisme, quan les circumstàncies sindicals ho facin necessari, deixarà, amb relació a les seves disponibilitats, diferents sumes a la esmentada Caixa de Resistència.

La defensa dels nostres interessos professionals i el legítim afany de millorar el nostre règim de treball ens aconsellen, ara més que mai, d'organitzar-nos i d'enfortir-nos. La funció legisladora de les dues Comissions Mixtes del Treball en el Comerç, es troba, avui dia, paralitzada. La nostra burgesia considera, des de fa temps, aquestes dues Comissions, no com dos organismes, la missió dels quals sigui presidir i impulsar per vies pacífiques la transformació i humanització del nostre règim de treball, sinó com dues institucions encarregades d'ofegar tots els nostres afanys de millorament col·lectiu. Sembla que els nostres patrons, després d'haver ratificat la jornada de vuit hores i després d'haver concedit unes vacances, hagin dit prou; d'aquí no passem. I això no és pas ço que desitja la dependència comercial de Barcelona.

Desitgem, en primer lloc, que els acords establerts per les dues C. Mixtes es compleixin al peu de la lletra. Cal que s'acabi immediatament la deplorable situació actual. Deixant de banda l'acord referent als sous mínims, en el compliment dels altres regna una anarquia espantosa. Els despatxos i les ten-

des, especialment aquestes darreres, tanquen a l'hora que volen. La jornada de vuit hores és, sovint, una fantasia. La realitat són, quasi sempre, nou i fins deu hores diàries de treball. L'acord de donar quinze dies de vacances, resulta, en molts casos, una altra illú.

Repetim que s'imposa que aquesta situació s'acabi. Els acords presos per les Comissions Mixtes deuen complir-se amb tota escrupolositat. Però no n'hi ha prou amb això. Hem de recabar nous acords que vinguin a millorar el nostre règim de treball. Desitgem que la expressió individual del contracte col·lectiu de treball es faci per escrit. Volem la setmana anglesa per a tots els rams del Comerç a l'engròs, i pels dependents detallistes desitgem que se'ls concedeixi festa el dilluns pel mati. Volem que s'acabi l'odiós règim d'internat a que viuen sotmesos molts dependents del ram d'alimentació. Volem que es relacioni el plaç d'acomodament amb el número d'anys que un dependent porta treballant en una casa. No podem admetre que un home que ha passat 15, 20, 25 o 30 anys treballant en una determinada casa, se'l pugui després acomiadar avisant-lo... amb un mes d'anticipació. Volem que es millorin els sous mínims, que de tan mínims, amb prou feines arriben en lloc, i que s'estableixi per a la nostra professió el sistema de primes familiars.

Les cases que no puguin suportar les millores que aquest règim de treball suposa, no tenen dret a subsistir. L'interès col·lectiu demana la desaparició llur. La funció que elles realitzen ja la realitzaran cases més importants, més ben orientades i més ben organitzades, que segurament podran concedir aquestes millores. I si aquestes cases grans no volen o no les poden concedir, que pleguin també. L'organització cooperatista i treballista s'encarregarà de la direcció de totes les modalitats de l'economia del país i podrà assignar-se a tot individu que treballi, la valor del producte íntegre del seu treball, que podrà consumir ell o donar a consumir a un altre. Un sol impost retallarà la part que a cadascú correspongui i el producte d'aquest impost servirà per a cobrir les despeses generals de la societat i per amortitzar i reposar el capital col·lectiu.

ECOS I COMENTARIS

La "Rentree"

Ja hi tornem a ésser. Després de la calma estival tornen a obrir-se la majoria dels nostres teatres, i els altres, els que no obren, és perquè encara no han tancat. Malgrat els esports, la platja i tots els atractius de l'aire lliure hi ha gent que tant a l'estiu com a l'hivern només sap viure tancada i apretada. L'home que, després d'haver passat els sis dies feiners ne el taller o a l'oficina, en arribar el diumenge, no sap triar millor esbargiment que el de ficar-se dintre una sala d'espectacles d'aquelles — i els de festa ho són totes — que tenen un aire espès i sufocant i una olor de humanitat expansiva que fuma i sua i menja i beu dintre un nombre de metres cúbics indiscutiblement insuficient, és un home resistent que mereix la nostra admiració. Cerca la diversió i es fica allà on la troba. Fa bé, per una raó molt més forta que totes les raons de caràcter higiènic que li recomanem sol, aire i llum. Tots aquests elements naturals que a nosaltres ens sembla que ens fan un gran efecte es veu que al nostre home el contrarien enormement i com que la qüestió és d'evitar contrarietats a l'home que ha viscut contrariat tota la setmana, més val el diumenge deixar-lo tranquil amb els ulls ben oberts davant les

comes nues d'una dansarina fenomenal, de qualsevol music-hall del Paral·lel.

Ja hi tornem a ésser. Els teatres han penjat en les seves façanes uns cartells que des de les finestretes arriben al primer pis; als aficionats s'hi aturen i llegeixen, prometent-se les mil i una delícies en la tempoada que comença.

Ara l'èxit es decanta per les "revues", i tot són "revues", amb les seves "commères", les seves "divettes", els seus excèntrics, les seves "girls" que fan unes danses marcialis i tota la corrua de noies que es pinten i es despullen deu vegades cada nit (amb perill evident d'agafar una pulmonia), tot plegat per tres pessetes.

Després hi ha aquell públic de les operetes i sarsueles, és aquell públic que sols amb l'anunci de què cantaran En Vendrell o En Sagí Barba, ja se li fa aigua a la boca. És l'aficionat al pinyol, considerant com el punt més agut de l'estètica musical.

Fa riure; però, de tot això que parlem en diuen teatre líric. Després ve el drama i el melodrama, gènere apropiat per totes aquestes persones ingènues que es creuen terriblement complicades i llençades al joc de totes les fatiïtats d'aquesta vida.

Homes hipocondríacs que només troben consol en la tristesa. Muñoz Seca, Benavente i els seus parents, aquesta temporada, com l'altra, guanyaran el màxim

de prestigi entre tota l'allau de "gente bien" que acudeix als teatres cèntrics. Un pretext per riure i passar l'estona pagant l'idioma i el sentit comú o un motiu perquè una senyoreta romàntica pugui plorar en determinada escena i la gent li digui que té bon cor, encara que no tingui més que una anèmia. Benavente i Linares Rivas, principalment, poden servir molt bé perquè uns quants nois d'aquests que fan el darrer any de Batxillerat parlin de la seva filosofia genial i brutal. Aquesta mena de filosofia i les parades d'En Zamora s'emporten per parts iguals els entusiasmes d'aquests minyons.

Després el senyor Sampere i companys, com aquell que no ha estat res, tornaran a maniar pel seu escenari del Paral·lel d'aquella manera maravellosa que saben fer-ho per tenir sempre la sala plena. El gènere consisteix en dir els comedians totes les paraules que els passen pel cap, entre les quals formen el vocabulari del "budoir" o de l'alcova. El públic s'ho escolta i riu. De vegades s'arriba fins al bidet i el públic s'entusiasma. Les senyores de la companyia ensenyen les seves "toilettes", i en el tercer acte de totes les obres ensenyen també la roba interior; els darrers models en camises de seda. Els senyors tot fent excentricitats i acrobàcies, per no ésser menys que les senyores, es treuen els pantalons amb una gran naturalitat i es

passen per l'escena amb uns calçotets de fantasia. Això, segons parer dels entesos, és d'un refinament insuperable. Aquest gènere l'anomenen "vaudeville" francès, cal però que tinguem en compte que els autors francesos no hi tenen res que veure en tot això.

I ara parlem del teatre Romea. Hi treballa una companyia enciclopèdica. Si es té present que avui, dintre el teatre es requereix una gran especialització en cada gènere, aquest enciclopedisme ha d'ésser necessàriament una olla. Els actors d'aquest teatre és evident que serveixen per alguna cosa, però és també evident que no poden servir pas per a tot. Després de Molière representen a Folch i Torres, després de Shakespeare En Josep Maria de Segarra o En Joaquim Montero. A la tarda fan els "Pastorets" i a la nit "El Marxant de Venècia". Com que el teatre català travessa una forta crisi, l'empresari fa tot això que és tot el que pot fer, per tal d'evitar que aquesta crisi amenaci l'empresa. L'objecte és no escampar aquest públic benevolent que, mogut per altes raons de resistència va al teatre amb el mateix ànim que aniria a complir un deure sagrat. Si en la tempoada que ara comença pel mèrit d'alguns autors s'aconseguís donar a aquest teatre uns atractius més normals, nosaltres fórem els primers en reconèixer-ho.

Aquest és el panorama teatral descrit a corre-cuita. Ara que cadescú vagi allà on vulgui.—V.

Els flagells de l'època

No entenem prou amb el càncer que, segons diuen, cada dia fa més estralls, i ara ens anuncien que a Londres en poc temps han mort tres mil persones d'encefalitis letàrgica, i que la malaltia creix i s'estén d'una manera extraordinària.

La gent d'aquesta època som gent de desgràcia. Tot son guerres, revolucions i malalties. La nostra època és la del feixisme del racisme, del ku-klux-klan, del càncer, de l'encefalitis letàrgica, del ximpanxisme i del bernabeisme, etc., etc.,

Quim temps; quins temps corren.

I els que ens falten córrer encara!

Anecdota teatral

En un teatre de Càceres s'hi representava un drama d'aquells "de capa y espada". A l'escena hi havia un rei de l'època voltat de tota la seva cort, que era bastant nombrosa. A la sala hi havia poca gent. No obstant, a algú devia semblar-li que els artistes no estaven a càrria de l'obra i va començar a murmurar en veu alta. Un actor empinat per aquestes manifestacions hostils del públic, interromp l'escena, avança fins a l'apuntador i diu dirigint-se al públic, sense enfadar-se però amb fermesa.

—Aneu en compte, creieu-me, penseu que nosaltres som més colla que no pas vosaltres.

Company: El nostre periòdic és obra de tots. Cal que el teu esforç correspongui al nostre.

Fes que els teus amics llegeixin

Justícia Social

Ens calen noves subscripcions.

Obrers: Organitzeu-vos i sereu ben forts.

Companys!
Enrobustim-nos i organitzem-nos d'aquesta manera, amb Mixtes o sense Mixtes, aconseguirem marxar endavant.

Companys! Assocíem-nos
Consociis!
Propagueu la nostra obra entre els vostres camarades de treball. Penseu que a Barcelona, existeixen, entre individus dels dos sexes, més de 70.000 empleats, tècnics, dependents i moços de comerç, de la indústria, de l'administració i de la banca. En la nostra organització únicament n'hi ha d'inèrtils uns

11.000. Un ample camp s'obre, doncs, davant les vostres activitats de proselitisme.
Companys dependents. El Centre i les seves institucions us criden a tots. La nostra bandera és de tots coneguda. Ni principis burgesos ni desviacions anarquistes. Els principis revolucionaris i constructius alhora de la democràcia socialista són els que ens animen a nosaltres.
Barcelona, 15 setembre de 1925.
Les Juntes de Govern de les Seccions Permanents d'Organització i Treball i de Cooperativisme del CADCI.

Els barbers

Pessimisme? Optimisme?

Després de llegir l'article del company Quer—el qual ha demostrat ésser d'una sensibilitat i companyonia que l'honoren—no em resta sinó, agrair-li cordialment el que recollint la meua crida als nostres companys barbers, hagi volgut pendre-hi part també, des de les columnes de JUSTICIA SOCIAL estant.
De companys com ell, desgraciadament, no en tenim pas gaires en el nostre ofici, car la majoria sols els preocupa ballar el "Shimmy", i fer altres bestieses per l'estil, en lloc de preocupar-se de la qüestió social que tant d'aprop ens interessa a tots.
Altrament trobo quelcom justificada llur despreocupació, puix la nostra actuació sindical dels darrers temps és prou per si sola, per a fer perdre la fe al més entusiasmats i decidits. El nostre sindicat no fou, ni de bon tros, cap model de bona administració.
Un exemple: Tots recordem encara aquella cèlebre assemblea, en la qual, un company indirectiu, denuncià certes "irregularitats", comeses per alguns elements del C. D.
Doncs, bé; el "compañero" que presidia l'assemblea, com a pre-

sident que era de l'organització—i no vull citar noms—, s'aixecà a parlar per a fer el resum. "Compañeros" —començà, i llavors, després de molt parlar, enen les quatre del matí—, ens digué que s'obriria una informació per a esbrinar el què hi hagués de cert. Mai més no se'n tornà a parlar.
No és estrany, doncs, que després d'això els companys tinguin una certa desconfiança.
El company Quer, en el seu article, ve a dir-me més o menys:—"No perdeu el temps amb els barbers; company Jak, sóu un ingenu."
Jo puc contestar-li que el que ell creu ingenuitat, no és altra cosa que una confiança il·limitada, en una minoria selecta—i ell ens en dona un bell exemple— que per força ha d'existir entre nosaltres. Que ben garbellat crec que la trobaríem. "Val més tenir il·lusions que no pas desesperar-se", diu En Joan Sacs.
Aquesta minoria, que amb tot tindriem de buscar-la amb el simbòlic fanalet del vell Diògen, crec, jo, que ben conreuada podria ésser que algun dia, capacitada ja, de la seva missió social, s'imposés a la massa dels incons-

cient, dels que talment sembla que els sorolls antipàtics del "Jazz" els hagi atrofiat el cervell.
El company Quer és, potser, un xic excèptic. I bé; jo no. Jo cerco el plaer de la lluita noble. Que és bella cosa el lluitar per una noble causa. I voleu més bella cosa que és el furgar dintre del cor dels companys, per encendre-hi la flama creadora!
Company Quer: hem de permetre que els nostres companys segueixin amb la seva indiferència suïcida? Jo crec que no.
Almenys per instint de conservació, per egoisme propi si voleu, hem de lluitar amb totes les nostres forces, perquè la unió de tots els companys, sigui ben prompte una bella realitat. La societat ens agrairà la nostra bona voluntat.
Tot esperant que el company Quer, complint el que ens prometé, publicarà prompte algun altre article, el saluda amicalment,

JAK

Conferència del company Ricart i Sala

Organitzada per les entitats "La Nova Aliança", Societat Artística Culinària i "La Unió de Rebosters i Pastissers", tingué lloc dilluns passat, a l'estatge del Passatge del Crèdit, l'anunciada conferència del company Ricart i Sala, president de la Federació de Dependents de Catalunya, sobre el tema "Espirít civil de l'obrerisme català".
La presidència estava integrada pels companys Balduc, president de la secció de cultura de La Nova Aliança; Armengol, president d'aquesta entitat; García, de la Unió de Rebosters i Pastissers; Mainar, Baró, Alsina, Domènech, Cañades, de la Germandat de Cuiners; Colomer, de la de l'Aliança, i altres companys de les juntes de les tres societats.

Féu la presentació del conferenciant, el company Balduc, qui en unes breus i atinades paraules féu una ressenya del moviment de les entitats en el període dels dos últims anys, i expressà els anhels viçissims que aquestes tenen de renovellament a base de cultura i educació cívica; per això s'organitzen tals actes que sens dubte porten noves inquietuds en l'esperit dels companys associats.
En Ricart i Sala s'excusà de la precipitació amb què donà el tema, motiu de la conversa, car en aquell moment no tingué present que estem en circumstàncies especials, les quals no permeten manifestar-se obertament en aquesta qüestió; per tant, només es concretà a remarcar l'existència de l'esperit civil en l'obrer català, a través de les teories i accions que l'han afectat inímitament.
L'obrer català s'ha manifestat sempre exageradament individualista per tarannà, però en el fons del fons d'aquesta jeia hi trobem sempre aquest sentit de civilitat com poes obrers tenen fora de la nostra terra. Les lluites per les quals ha travessat no són altra ment que unes ànsies vives de gaudir una plenitud espiritual, per això trobem en els inicis de la lluita els homes que no toquen de peus a terra, saturats d'idealisme, sense les misèries que els envoltaven i que només senten el problema obrerista com una cosa essencialment espiritual.
Després que el parèntesi de la post-guerra que té com a causa primicera el moviment d'immigració i la imposició d'aquest damunt del nostre obrer, afectat ja per les conseqüències materials del conflicte europeu. Però ha posat la gran tragèdia i retorna aquell esperit profund i racional a manifestar-se potent i vigorós, i més conscient que mai desfa els dogmatismes consagrats que les generacions passades tenien per intangibles.
S'han creat nous mots per a precisar les accions socialistes d'arreu del món, i aquella aparent discrepància entre les doctrines i teories dels preconitzadors del social-

isme ha desaparegut a causa d'aquells. Avui ja estan a l'abast de tothom, i veiem que entre Poudhon, anarquitzant, i Pi i Margall, humanista, hi ha més punts de contacte que en aquells temps hom creia. I això s'explica per la gran evolució que han sofert les idees en els últims anys, que si bé semblaven d'un esperit destructiu per les accions negatives que portaven, han infantat, ensems que aquestes i amb una potència i força extraordinàries, l'acció positiva que s'imposa per moments deguda a les noves concepcions que ha adquirit l'obrer del nostre poble.
Cita també a Labiola, Sorel, Marx, teoritzadors de l'economia com a únic motor de les accions socials i esmenta l'anècdota de la ploma de Duquit en contraposició a les doctrines d'aquells, i com a prova de què allò que cal observar i acomplir abans que tot és la funció social. Solament pot ésser autoritat el que és expert en la matèria damunt de la qual s'exerceix i per això cal que els obrers també sàpiguen i exerceixin política, puix és una arma poderosíssima per enderrocar el règim capitalista que avui té les regnes dels Estats.
I, per últim, acaba amb uns mots de felicitació per a les juntes d'aquestes societats, que tan airoament han sabut reeixir en llur comanda, i els incita a prosseguir aqueixa tasca de cultura i educació cívica, majorment aquesta última, que és el mitjà pel qual l'obrer ca-

talà podrà exterioritzar l'esperit civíl, que amara tot el seu ésser.
El conferenciant fou molt aplaudit i felicitat.
El company Balduc reprèn la paraula per a regradar l'assistència i recordar als seus associats que per a complir els seus propòsits culturals cal que tots aportin a l'obra, llur ajut moral i material, segons la mesura de les seves forces i possibilitats.
Entre els nombrosos concurrents vegérem al company Comaposada, Ràfols, president de la Secció d'Organització i Treball del C. A. D. C. L., Forasté i Vallejo, presidents respectivament del Gremi al Detall i Socors Mutus del dit centre; Xaparro de Riera, de la redacció de "Lluita", Hermenegild Grau, de JUSTICIA SOCIAL i altres significades personalitats de l'obrerisme de la nostra terra.

Per a ajudar a "Justícia Social"

F. V., 1 pesseta; S. C., 2; J. C., 25; M. E., 5; J. R., 2; M. C., 2; Dr. J. A., 5; C. P., 2; M. R., 10; J. P., 2; R. D., 3. Total, 59 pessetes.
Per ajudar la família del company "Roc Guinart", M. E., 2 pessetes; J. C., 1; F. B., 2; M. R., 2; F. V., 1; J. F., 1; R. C., 2. Total, 11 pessetes.

AVIS ALS SUSCRIPTORS FORANS

Preguem als companys subscriptors les subscripcions dels quals acabin el 30 de setembre, vulguin fer tot seguit llur renovació trametent l'import de les noves subscripcions, abans del 10 d'octubre, al company tesorero DR. ROFES. — TIANA per gir postal

AVIS ALS PAQUETERS

Amb la nova organització del periòdic, és necessari que els paquetaers que vulguin seguir rebent el periòdic s'afanyin a liquidar els paquets rebuts en la forma de costum, però trametent les quantitats adeudades al company tesorero. DR. ROFES. — TIANA

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL

Jesús atado a la columna

Aquest llibre compost de divuit narracions, pot posar-se indiscutiblement entre els millors llibres de la literatura social. I no fóra d'extranyar que s'incorporés amb tots els honors en l'Index. S'ho mereix.
"No sé si a ti te pareceria—diu Samblancat en el "Pòrtico"—un engendro mio, un aborto monstruoso, un feto miserable, un crudo, verde, ácido, no logrado, no llegado a madurez y sazón, testimonio vivo de mi impotencia y del escualor y ahilamiento del árbol padre, del tronco genitor."
A ningú que tingui tres dits de front i no tingui tares prejudicials, pot semblar-li justificada aquesta sèrie de desagradables adjectius que l'autor, amb una modestia imperdonable, posa a la seva obra.
—En el seu llibre—diu Samblancat:—"Lo soñado es tan real, que parece vivido. Lo vivies es a trechos tan brutal, que parece soñado."
Fa bé de fer aquesta segona aclaració, doncs del contrari, segons a quines mans blanques caigués el llibre, podria semblar-los, en lloc d'una narració clara i objectiva de les misèries humanes, el desvarièg d'un foll fantasiador.

On clam vibrant, profund, amenaçador. Una veu mascle i terrible que demana justícia, és aquesta obra d'En Samblancat.
Es valenta, franca, atrevida. No gasta enfemismes, ni vacilla. Sense atenuants, tal com dirien les coses els personat-

ges, ell les escriu, i per això té aquest fort encís.

La primera narració que porta el títol del llibre, és la descripció brutal d'una redacció d'un periòdic de xantagistes, de vividors, de viciosos i lladres. Una fàbrica de directors de palla, que van a podrir-se en les presons, per obra i gràcia d'un redactor que "difaman, agravian, manchan honras, se pasan la ley por el hocrajo. Y cuando han de responder de sus felonias ante los Tribunales o en el terreno del honor, presentan un irresponsable."
Penumbra del puerto.—D'acord amb la majoria del crítics és aquest capítol, una de les narracions més ben reeixides.
Explica les misèries i drames que s'escolen invisibles als ulls de la multitud, en els baixos fons de la societat cristiana i civilitzada del segle XX.
—Mejor. Idos noramala. Marchaos, diablos, viruela, piojina. ¡A la calle!"
Així parla l'egoisme. Així parla la classe posseïdora als desheretats.
La partera, però, és assistida. Els miserables que per degradats que estiguin conserven en el fons del seu cor, aquell fons de bondesa i d'amor que tota persona no materialitzada posseeix, s'emporten a la partera, la conçoleten, l'auxilien i canten un himne a la Maternitat que els ennobleix i glorifica.
I així acaba.—"Toda la naturaleza será más humana que los hombres".

cient, i les nits passades a la serena.
Aquelles desferres humanes, passejant-se en mig d'una societat cristiana, són un insult a l'amor que vol simbolitzar el Crist.
Guinot.—Fa indignar i enalteix a la vegada. El contrast entre l'egoisme de les cases de dormir, on s'explota la misèria, i la soliditud dels miserables que hi acostumen anar davant de la dona que va a infantar.
—¡Así explotaras como una traca! ¡Gamberra! ¡Tiona! ¡Venir a ensuciar una casa decente! Ya cedió la puerta. ¡Hala! Levántase. Vístese. Márchese.
—No hay compasión que valga. ¡A evacuar al retrete!
—Muérete y chínchate. ¡Largo! No quiero líos ni compromisos. Si no te vas, te saco de los cabezones. ¡Nos ha fastidiado el pulpo este!"
—Mejor. Idos noramala. Marchaos, diablos, viruela, piojina. ¡A la calle!"
Així parla l'egoisme. Així parla la classe posseïdora als desheretats.
La partera, però, és assistida. Els miserables que per degradats que estiguin conserven en el fons del seu cor, aquell fons de bondesa i d'amor que tota persona no materialitzada posseeix, s'emporten a la partera, la conçoleten, l'auxilien i canten un himne a la Maternitat que els ennobleix i glorifica.
I així acaba.—"Toda la naturaleza será más humana que los hombres".

Los ojos blancos.—Treu a rel·luir els mitjans de tortura que en l'edat moderna (no altra cosa que els turturadors de l'Edat Mitjana), s'usen contra els que no volen junyir-se al carro envilit i sagnant de l'ordre social.
Es la tragèdia d'un pobre sec que acaba els seus dies a la sala de tortura d'un quarter de policia, després d'haver estat flagellat.
El final d'aquest capítol, poc més poc menys, qui no ha tingut—per dissort massa sovint—la desgràcia de llegir-los?
"Al día siguiente, los periódicos dijeron que en la delegación de Policía del Norte, un beodo se había empeñado en romper con la cabeza la pared, y se había hecho añicos el cráneo."
I sota d'aquestes gasetilles banals, quins drames no s'hi amaguen?..
Resaca.—Es aquella escena que ha donat argument a tantes de novel·les i contes. Es aquella llarga filera de desferres humanes que tiren l'art. Samblancat, descriu aquest quadro amb una intensitat i nuesa esglaiadora.
Els crits implacables del capatàs, per comanar aquella colla de pellerinques humanes que la generosa societat cristiana anomena germans.
—"Lo que no me explico—diu Samblancat—es lo que hace ahí con el fusil al hombro, esa columna del orden."
—¡Qué ha de hacer!—respon l'explotat interlocutor—. Presidir, toda esa inquietud."
¡Trista ironía!.....
Larvas.—Es una tragèdia vulgar, com n'hi ha moltes. Un matrimoni que fuig de les misèries

de la vida de pagès, i ve a sofrir a ciutat—que se'ls apareixia un cel.—Tenen de viure—encara que hi hagin grans i espaiosos pisos per a llogar—en una miserable barraca en mig d'un poble de barraques; barrejats persones i bèsties.
El pare treballa de manobre i la calç i la pols i el gas del carburo li van apagant la vista. A la mare les feines del fregar i el rentar, li han pres la salut i corcat els ossos. Els fills puguen esllanguits i malaltissos.
La nit de Sant Joan. Un coet ha calat foc a Barracopolis. La ciutat de draps, fustes, llaunes i filferros, està cremeant. Els dos fills petits del matrimoni moren carbonissats en l'incendi.
Total? Res. Déu deuria volguer provar la fe dels dos esposos. Alabat sia el Senyor! Faci's la seva voluntat.
Alma gaseosa.—Es la vida dels herois ignorats, dels que fan la feina convençuts del seu bé, sense cercar retribucions ni glòries. Es l'amarga vida d'un d'aquests revolucionaris màrtirs que amb el cor jove—van rodant el món explicant les seves doctrines d'amor—predicant la igualtat i l'amor entre els homes.
La reacció el fa detenir com a perillós i l'empresona. En l'ergàstula ajuda al mestre a ensenyar als empresonats.
Quan surt de la presó es dedica a la pedagogia. Crea escoles orientades al futur, de cara a la Naturala, la Veritat i el Bé.
La reacció li tanca les escoles, per subversives.
Així perseguit sempre. Tancant una escola i obrint-ne una altra,

sempre amb la mateixa fe, arribà a vell.
Durant una vaga—quan ja vell i xacrós—les autoritats li tancaren l'escola racionalista. Tothom li girà les espatlles. El mestre continuava demanant, els fills i dient-los que l'escola és el Sol de la Humanitat.
—"Yo he de dormir—deia el vell mestre— como he vivido, ardiendo, desgajándose en rayos fecundadores, destrenzándose en flecos de luz, deshojándose en chispas como una rosa de llamas."
Un matí a l'escola s'hi calà foc amb el mestre a dins.
Bata rasa.—Un noi troba una agulla de corbata que es creia robada. Un inspector de policia es queda un brillant i després culpa a l'infant. Aquest és portat al calabóç. Despullat se li fa engolir quantitats considerables de líquids abominables. Se li donen lavatives fins a sortir-li líquid per boca i orelles.
El brillant no apareix. Aleshores a cops de corretja el flagellaren fins que el seu cos quedà tot sagnant.
El seu pare s'enterà i pagà l'import del brillant. Aleshores li entregaren les autoritats, una desferre humana que no tenia res que veure amb el fill.
S'havia fet justícia!

He donat vuit lacònics resums dels capítols que més tràgics i humans em semblen. Quedaré satisfet del meu treball, si la lectura d'aquests resums comentats, induïx o compror "Jesús atado a la columna", segur que al lector li farà bé i li plaurà.

Jordi ARQUE

Llegiu les Edicions de "Justícia Social"

"COMPANY,"
per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

"Aquest diantre de subatots,"
per H.-G. Wells

PREU: 30 cèntims

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anual: 4 ptes.

Redacció i Administració:

Avinyó, 11 bis. - Ciutat

L'obrer que no treballa per la seva emancipació ajuda a fer esclaus als seus propis fills.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTÍCIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR

PORTAVEU DE LA «UNIO DE RASAIRES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu

JUSTÍCIA SOCIAL
periòdic socialista català.

Treballador!

Signes digne de la teva condició humana
Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Les lletres i les dèries

"Les Bonhomies" i "El Cor quiet"
per Josep Carner

Deixant de banda la nostra evident contemporaneïtat — que ni ell ni jo podem admetre com no advinguda, ni podem tampoc esvaïr de la realitat— amb el tan considerablement ric d'intel·lecte, Josep Carner, encara que no ens fem avui i posats en camps mentals tan llunyívols, m'ajunten moltes coses i ens entenem amb moltes d'altres.

En l'intel·lecte de Josep Carner, demés d'un poeta i un prosador —que acorden la gràcia de poder prescindir d'adjectius encomiàstics — hi ha tot un finíssim observador que pot — can o kann, en el ball i pregon sentit que en anglès i alemany són possibles en aquest verb poder — que pot, com pocs, observar les coses.

Aqueix finíssim observador, és el caire menys estimat, menys degudament considerat de Josep Carner, dominador de la ironia. I val a dir que potser, com aportació a la vera catalana cultura, és quelcom de tan important com la seva poesia i la seva prosa.

Ha dit coses que aquell aparençial fanrós pantarca, encis un temps i ara escàpol de Catalunya — ni tan sols ha pogut mai sospitar. El pantarca no veia sinó les superficials profunditats i l'aparatos ritual d'aquests lleugeríssims grans embalums de la pensament. En lloc de pensar, oficiava. L'agilíssima mentalitat de Josep Carner, l'alliberà de caure en aquests paranys, concedint-li a canvi la sovintejada troballa de precioses gemmes.

Josép Carner és el gustador d'una clara quantitat d'autors que, a Catalunya, per ara i tant i que jo sàpiga, no tenen altres lectors comentaristes que ell i jo. Chamfort per exemple. L'he recomanat — com s'escau de dir ara — mantes vegades i no ha fet fira amb els meus benivolguts intel·lectuals. Chamfort no pren ni amb l'herbacol de la més entusiasta recomanació.

Es clar que de Josep Carner me'n separen una pila d'interpretacions, un gran nombre d'idees i no poques faisons de veure certs aspectes de seculars qüestions. Sense anar més lluny: Josep Carner i jo, no ens entendrem mai en el cèlebre afer de la Creu, ni en l'assumpte de la Roma eterna, ni en tots els problemes vius que, com a cireres d'esponerós cirerer, pengen, cauen i resulten d'aquest notable i fullat arbre de la pensa.

Podríem coincidir, però, en moltes més coses del que sembla — i sens dubte coincidim — sense que això llevés un bri de la nostra ja respectiva independència pensant. M'és grat de creure que així mateix sent ell.

Aquests sentiments i aquesta mútua posició cultural, ens acorden — si més ja no fos el llarg temps d'haver fet la nostra coneixença personal un dia — una llibertat de tracte i un serè respecte que, a altres, tot i essent molt amics seus o meus, no escauria. No he parlat amb Josep Carner de llavors — per atzarívols causes que del cas no són —, però, sia com vulla, considero al poeta molt més a prop meu, que no pas altres contemporanis

més afins a les meves idees i de més recent i més intensa i continuada relació social.

Per aquests i per altres absolutament particulars motius, jo puc parlar de Josep Carner amb aquella honesta llibertat que no limita cap compromís ideològic, ni cap relació ben amical.

I per això no seré jo qui faci l'elogi de "Les Bonhomies" i "El cor quiet" — elogi que, com la rosa el seu perfum, ja porten naturalment fet aquestes llibres, per la viva senzillesa de dur la signatura de Josep Carner —, en plena maduresa d'intel·lecte i de viscuda experiència.

Es dir això que basta d'un llibre la signatura? — Pel que fa a certes signatures, sí. I no se'm defuig que en els tals llibres de tals signatures, no s'hi trobin petites llacunes de vegades soporífiques. Però, àdhuc la s'on i la manca d'interès, en llibres d'autors d'aquesta envergadura, adeliten i porten profit.

El problema, o millor, la qüestió més interessant pel que es refereix a l'autor Josep Carner, és aquesta demanda tan buida de vera psicologia: què ens donarà Carner en el vinent llibre? I Josep Carner, no pot donar més que el que fidelment dona: mestriables coses Josep Carner. Que així faci, per molt d'espai — temps —, perquè a cada nou llibre seu cultura catalana somriu. — Què més i millor exigir de semblant autor?

Una lleu titlla només posaria jo al riquíssim autor — una. Se n'ha fet un joc diví de vèncer totes les dificultats del llenguatge. Excel·leix sempre en copsar la millor solució. Gairebé sempre, galanament, aladament, reix. Però alguna volta, al meu entendre, la brillantor, l'elegància i la gràcia del joc — és en perjudici evident del fons, i àdhuc d'aquest mateix classicisme carnerià que és una de les traballes més justes i adients als instints seculars de la catalanitat.

Un llibre de Josep Carner! — Llegiu-lo. Es alhora una festa i un ensenyament. I, com si d'una festa es tractés, començo la lectura d'"El cor quiet".

NOCTURN

Quines són les imatges
Quines són les imatges
[tres nits,
ocells planívols, animals salvats
[ges
quan les poblen de queixes i de
[crits?

Cristòfor de DOMENEC

Notes marginals

El teatre català comença a tenir un xic d'importància; després dels grans treballs fets, avui el públic ja l'accepta. Heu's aqut perquè, aquest any, podem tenir quatre empreses de teatre català a Barcelona: una de teatre selecte — el Teatre Intim —, i tres de teatre pel gran públic — teatres Romea, Espanyol i Apolo, nou d'aquest any. I és de suposar que això durà en conseqüència una maduresa de les obres teatrals i un major contingent d'autors.

Hem de remarcar, encara, el gran èxit que ha obtingut la companyia catalana Vila-Davi al Teatre Apolo, la qual cosa ha fet possible que tota aquesta temporada hi hagi hagut teatre català al popular teatre del Paral·lel, per aquell públic acostumat fins ara als melodrames i als vodevils.

Per això, precisament, també,

per aquesta comprensió que s'ha obrat en el públic, l'empresa del Teatre Espanyol ha presentat un cartell d'obres per estrenar, en el qual hi ha, al costat dels vodevils que fins ara ha dat la companyia, produccions dels nostres millors homes de teatre.

Entre altres, compta, el Teatre Espanyol, amb obres de Josep Maria de Sagarra, Adrià Gual, Ambrosi Carrión, Avel·l Artís, Lluís Capdevila, Enric Lluellas, "Amichatis", Pompeu Crehuet, Santiago Rusiñol (escenificació de la seva novel·la "En Josep de Sant Celoni"), Francesc Madrid, Juli Vallmitjana, una traducció de Ventura Gassol de "L'ànima del vi" d'Andreief, vodevil traduït per Salvador Vilaregut; una escenificació de la cèlebre novel·la de Narcís Oller, "La papellona", etcètera, etcètera.

Al Teatre Apolo hi actuarà una important companyia dirigida per l'Enric Giménez i la Mercè Nicolou. Obri les seves portes dijous, amb l'obra en tres actes de Lluís Capdevila, "Les flors de la guillotina", episodi de la Revolució Francesa. L'empresa té en cartera obres de Santiago Rusiñol, Ignasi Iglesias, Josep Maria de Sagarra, Puig i Ferrater, Angel Samblancat, Ambrosi Carrión, Miquel de Palol, Avel·l Artís, Enric Lluellas, "Amichatis", J. Roure i Torrent, Poal-Aregall, Navarro i Costabella, etc., i una traducció de "Andrea del Sarto", d'Alfred de Musset, feta per J. Roure i Torrent i P. Rettmeyer. L'empresa del Teatre Apolo presentarà les obres amb tota propietat, no playent-se ni amb els decorats, ni amb el vestuari, ni amb els detalls.

El Teatre Romea s'inaugurà el dia 7, amb la comèdia en tres actes de l'Avel·l Artís, "Pietat". Després seguiran: "Déu ja més que nosaltres", dos actes, de Carles Soldevila. Té per estrenar "Per dret diví", l'obra pòstuma d'Angel Guimera, arreglada per Lluís Via; "La follia del desig", dos actes, de Josep Maria de Sagarra; "Matrimoni de conveniència", de Santiago Rusiñol; "L'auto del senyor Moixet", tres actes, de Prudenci Bertrana; "La tràgica història de Manon Lescant", escenificació de la cèlebre novel·la de Rosend Llatas i Rafel Moragas; "L'anell meravellós", de J. M. Folch i Torres; "Es tard per comprar guitarra", Joaquim Montero; "Muntanyes del Canigó", d'Alfons Roure; i "El Ford número 13", de Castany. A més a més han promès obres Josep Maria de Sagarra (una nova obra, en un acte), Apelles Mestres, Josep Carner, Pous i Pagès, Lluís Capdevila, Pompeu Crehuet i Morera i Galicia.

Que sigui ben secundà en art aquesta temporada de teatre català!

—El pulcre poeta Fidel S. Riu i Dalmat, publicarà aviat el seu tercer llibre de poemes. La coneguda casa Torra i Farré de Manresa s'ha encarregat de la impressió de l'obra.

—Josep Pla, el qual es troba actualment a París, d'aquí pocs dies sortirà cap a Londres, on hi passarà una llarga temporada. El resultat d'aquest viatge, ultra les acostumades cròniques, podria ésser també una novel·la, perquè sabem que Josep Pla té el propòsit d'escriure-la.

"Edicions Diana,"

Ha sortit el nou volum d'"Edicions Diana" titulat "El desembarcament dels grecs a Empúries", de Manuel Brunet. Contra el que podria fer creure el títol, no es tracta d'una obra de caràcter històric, sinó més simplement d'un elogi de l'Empordà, però d'un elogi senzill i cordial que pren

la forma d'una narració. Es el paisatge empordanès pintat amb una certa suavitat i amb un cert entonament contingut. De tant en tant l'espectacle d'aquest paisatge s'anima amb les figures dels grecs i de la gent del país. Però aquests grecs d'En Brunet quan desembarquen a l'Empordà ho fan en una forma tan poc solemne, tan poc èpica que es veu ben clar que no tenien en compte el prestigi de clàssics que després els fóra adjudicat. Aquests grecs que no podrien servir com a personatges de certamen literari, són d'una qualitat molt terrenal, perquè si en alguns moments es mostren dignes de la fama de la raça en altres moments ens ensenyen les seves febleses i queden com uns plagues. No podem perdre de vista, després de tot, que els grecs eren uns homes com els altres. Per això aquest llibre pot servir en darrer terme, per evitar d'emocionar-nos excessivament davant la concepció llibresca de l'història.

Aquesta obra es ven al preu de 3 pessetes a totes les llibreries i quioscs.

El cas de Llorenç Calleja

El gran escriptor francès Henry Barbusse, va llençar fa algun meravellós llibre d'En Barbusse, temps una crida als intel·lectuals perquè s'interessessin per la sort de Llorenç Calleja, condemnat per un delictes d'impremta.

Aquesta crida cal que sigui escoltada per tots els homes de cor i d'ides liberals.

Sense ésser intel·lectuals, ni molt menys, creiem complir amb el nostre deure aportant a aquesta causa noble, el nostre esforç humil.

La condemna que sofreix En Llorenç Calleja, li fou imposada per haver publicat en un periòdic espanyol alguns fragments del titulat "Resplandor en l'abisme". No anem a fer l'elogi d'aquest llibre, perquè ja se n'han ocupat escriptors de més mèrits que nosaltres.

No comprenem com hi poden haver lleis espanyoles, que amb justícia poguessin aplicar-se condemnat el company Calleja, tota vegada que el llibre de Barbusse el vegérem exposat a molts aparadors de llibreria, tant l'edició espanyola com la francesa, que l'hem fullejat a les biblioteques i comentat a les penyes, sense que tinguem esment que s'hagi molestat a qui el va traduir ni a l'editor que el va publicar.

Un altre fet: El llibre de l'autor de *Le Feu* fou traduït a les llengües més importants del món, inclús a l'esperanto; que se n'han imprès dotzenes de milers d'exemplars en tots els idiomes, i enlloc s'ha perseguit a ningú. Ni tan sols en els països més reaccionaris.

Ara seria hora de demostrar si l'esperit de solidaritat existeix entre els obrers del camp intel·lectual, escoltant el prec del famós escriptor francès i unint tots els esforços per empendre la campanya encaminada a aconseguir la llibertat de l'intel·ligent obrer Llorenç Calleja. Aquest gest, a la vegada que demostrarien llur solidaritat vers aquest company que es consumeix a la presó, perdent la seva salut, fora un acte de simpatia per a l'eminent escriptor de la veïna República que sofreix moralment en veure que per causa de la seva obra, que tan bona acollida tingué entre el món intel·lectual, hi ha un altre company que sofreix.

Alguns intel·lectuals espanyols, entre altres l'ihustré Araquistain, han respost ja a la crida, publicant bells articles des de les co-

lumes dels més importants diaris madrilenys.

Ja fóra hora de què els intel·lectuals catalans, deixant de banda alguns punts de vista migrats que sovint els fa aparèixer com si fossin sords als corrents de l'època, expressessin d'una manera ben franca llur simpatia per En Calleja, l'obrer comunista emprisonat injustament i pel gran Henry Barbusse, que ha de veure com són tractats els seus amics i la seva obra en certs països.

Miquel VILAGINES

Justícia Social

SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ:

Viladomat, 108 (Impremta). - BARCELONA

REDACTORS i COL·LABORADORS

Gabriel Aiomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. E. Mira - J. de C. Serra Ràfols
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa" - Rosend Llatas
Dr. Muntanya - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
"Galdric" - Marius Vidal - Ferrán Culto - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós Em i Saleta - "Shum" - F. Cañadas - Josep M. de Sucre - J. Roure i Trrent - Manuel Alcántara i Gusart - Dr. Cosme Rojes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Pujades - Joan Fronjosa - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment. - C. A. Jordana.

REDACTORS-CORRESPONSALS

Albert Schneeberger - Rafael Ramis, França
Joan Comorera - Argentina Carlot Goletes - Xile
René Lyr - Bèlgica
Roberto Marvasi - Itàlia
Dr. Andrés Ovejero. - Madrid

PREU D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies:
Trimestre, 2,50 ptes. - Mig any, 4,50 ptes.
Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 3,75 ptes.
Un any, 10,50 ptes.

JUSTÍCIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Temu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

S'ha posat a la venda

l'interessant fullet d'en Gabriel Aiomar titolat

La pena de muerte

traduït al castellà. Conté 24 pàgines amb coberta artística impresa a dues tintes i retrat del seu autor. — Es ven a 20 cèntims cada exemplar. S'ha fet un curt tiratge d'una edició de luxe a 40 cèntims. Les comandes s'han de fer a: Editorial VERTICE, Viladomat 108, Barcelona.

Preguem als nostres suscriptors per trimestres se serveixin renovar llurs suscripcions.

IMPRESA

Isidre Duch

Viladomat, 108 - Tel. 1018

BARCELONA

Imp. Isidre Duch. - Viladomat, 108